

Vogelaar T&C

DE VIJF EN DE ZEVEN

Een (echt)paar van de Waarnemer en de Levensgenieter

Levensgenieters houden van ervaringen. Ze reizen graag, volgen cursussen en werken aan verschillende projecten tegelijk. Hun zoeken naar afwisseling verschaft de Vijf, die zuinig is met tijd en energie, een betrouwbaar aan-huis sorteersysteem. Bij enneagram-panels van (echt)paren horen we vaak dat de Levensgenieter de eerste was van het (echt)paar die het enneagram ontdekte. De Zeven volgde een cursus, en probeerde vervolgens zijn of haar partner van het type Vijf te overtuigen van de waarde van dit model. Omdat aangenaam gezelschap een avondje uit aantrekkelijker maakt, zal de Levensgenieter alles in het werk stellen om de Vijf over te halen mee te gaan naar de enneagram-avonden. De Zeven, die zich als eerste tot het enneagram aangetrokken voelde, zal tijdens de cursus op de voorgrond treden, zodat de Waarnemer in eerste instantie deel kan nemen vanuit een veilige achtergrondpositie. Van dit (echt)paar zal het echter meestal de Vijf zijn die het volgen van een enneagram-studie voortzet.

Een ander bekend scenario van dit (echt)paar is dat ze parallel aan elkaar bezig zijn. 'Jij doet jouw dingen en ik de mijne' is voor mensen die met elkaar communiceren via ideeën een natuurlijke levensstijl. Vijven houden ervan veel tijd voor zichzelf te hebben, zodat ze hun zoektocht naar kennis voort kunnen zetten en hun gevoelens op een rijtje kunnen krijgen. Als beide typen niet zo onafhankelijk waren zou de Zeven, die sterk op de buitenwereld gericht is, de innerlijke oriëntatie van de Vijf als beperkend kunnen ervaren. Zevens ontdekken wat er allemaal te doen is en Vijven genieten hier op de achtergrond van mee. Beide typen willen niet dat van hen geëist wordt veel tijd samen door te brengen. De Vijf en de Zeven hebben een verbindingslijn in het diagram en dit duidt op wederzijds begrip. Vijven bewonderen het gemak waarmee Zevens zich sociaal bewegen, en Zevens vinden rust in de standvastige houding van de introverte Vijf. Zolang ze met elkaar in gesprek blijven, zal geen van beiden de activiteiten van de ander verstoren.

Intimiteit kan tot uitdrukking komen door een gemeenschappelijke visie of via de zorg voor de kinderen. Zevens moeten zich op iets kunnen richten dat buiten hen zelf ligt, en Vijven kunnen beter bij hun gevoelens komen als ze niet het middelpunt van de aandacht hoeven te zijn. Het klinkt tegenstrijdig, maar de afstandelijke Waarnemer is in deze relatie vaak de emotionele steunpilaar. Als Vijven zich in hun toevluchtsoord veilig voelen, bewegen ze in het diagram naar de positie van punt of type Acht, van waaruit ze als een invloedrijke kracht in het gezin naar voren treden. Van hun kant ervaren Zevens veiligheid in een Vijf-achtige retraite waarbij ze korte tijd alleen doorbrengen. In enneagram-workshops krijgen we regelmatig van Levensgenieters te horen dat ze denken dat ze huiselijke typen worden als ze een dag of twee teruggetrokken leven. Een observatie die meestal weerlegd wordt door hun partner van het type Vijf, die reageert met: "Ja schat, maar je bent zelden thuis."

Omdat het stresspunt en het veilige punt van de Vijf en de Zeven in het diagram dicht bij elkaar liggen, delen ze bepaalde standpunten. Ze behoren beiden tot de angst-typen van het enneagram, maar ze wenden het gevaar op een heel verschillende manier af. Beide typen neigen ertoe 'denken' te verwarren met 'voelen', en onder een aantal omstandigheden lijken ze in hun gedrag precies op elkaar. Vijven, die bij stress in het diagram naar punt of type Zeven gaan, komen in deze positie uiterlijk tot leven. Ze vertellen echter dat het openstaan voor anderen bij hen een vreselijke innerlijke spanning teweegbrengt. Pas als Vijven zich veilig genoeg voelen kunnen ze ontdekken hoe het is om op een Zeven-achtige manier in gezelschap van anderen te zijn. Toch zal het bij dit (echt)paar meestal de Zeven zijn die de sociale rol heeft.

Vijven merken meestal niet wanneer analyseren de plaats inneemt van voelen, en de meeste Zevens beseffen niet dat hun actieve leven een manier is om te ontsnappen. Beide typen zijn geneigd de aandacht van hun emoties af te wenden: Zevens zoeken afleiding en Vijven maken zich los. Het is een slecht teken als de Zeven enthousiast blijft doorgaan, terwijl de Vijf zich gaat afzonderen. Ieder van hen zal heimelijk op de ander neerkijken; de Zeven raakt verveeld omdat de relatie niet stralend is, en de Vijf vindt dat er diepte in de relatie ontbreekt. Het hieruit voortvloeiende parallelspeel kan dit (echt)paar in gescheiden leefwerelden verdelen; de Waarnemer trekt zich terug achter een muur van eigen interesses en de activiteiten van de Levensgenieter drijven hem of haar weg van huis. In deze situatie kan het helpen als ieder van hen probeert zich in de natuurlijke gerichtheid van de ander in te leven. Vijven moeten leren hun tijd, energie en enthousiasme in de relatie te investeren, en Zevens moeten leren zich op één ding tegelijk te richten, omdat een volledige verbintenis dat vereist.

De Vijf en de Zeven als collega's op het werk

Beiden behoren tot de mentale typen van het enneagram; de mensen bij wie ideeën de plaats van actie kunnen innemen. Mentale typen raken bekoord door theorieën, en worden door interessante plannen van hun koers afgebracht. Zevens zijn hier bijzonder ontvankelijk voor. Hun geest lijkt op een beslissingsboom. Eén bruikbaar denkbeeld vertakt zich tot vele andere ideeën, die allemaal uitvoerbaar lijken, omdat ze afstammen van het oorspronkelijke plan. De denkwijze van Vijven is logischer; een enkel idee wordt onderwerp van uitgebreid onderzoek, en ze kunnen jarenlang in betrekkelijke afzondering werken. Dit koppel houdt van strategieën bedenken en onderzoek doen, maar zonder in gelijke mate aandacht te schenken aan de voortzetting en afronding zullen goede ideeën nooit gerealiseerd worden.

De gebruikelijke afspraak tussen hen is dat de Vijf op kantoor blijft en de Zeven er voor het werk op uit trekt. Managers van het type Vijf zijn meestal ordelijk. Ze willen dat alles met gegevens ondersteund wordt en voelen zich veilig wanneer ze hun inspanningen beperken tot een bepaald gebied van studie. De organisatie van de Vijf kan de inspanningen van een werknemer van het type Zeven verankeren of zo smal worden dat de werknemer rebelleert. Zevens houden van zachte rebellie, en als ze slim zijn zien ze hoe de centrale interesses van de manager vergroot kunnen worden door een passend netwerk. Werknemers van het type Zeven die niet slim zijn zullen de centrale gedachte radicaal veranderen, hun eigen gang gaan en de resultaten rationaliseren. Managers van het type Vijf willen dat er verantwoording wordt afgelegd en ervaren de Zeven-achtige stijl van vaag gedefinieerde verbanden als zeer stressvol. De negatieve kant van dit koppel is dat managers van het type Vijf meestal verkrampen wanneer ze met meerdere keuzemogelijkheden geconfronteerd worden; ze herhalen liever een formule die in het verleden goed gewerkt heeft. De positieve kant van dit koppel is dat de Zeven inderdaad de lijnen kan ontdekken die de zorgvuldig onderzochte informatieterreinen met elkaar verenigen.

De Vijf en de Zeven zullen een stilzwijgende afspraak hebben om conflicten te vermijden. Levensgenieters rationaliseren problemen de wereld uit, en Waarnemers verschansen zich achter een barricade van antwoordapparaten. Beiden zijn eerder geneigd problemen te doorzien dan ze op te lossen. De Vijf en de Zeven kunnen problemen overdenken zonder dat er veel emoties aan te pas komen en hun innerlijke spanning kan hierdoor onbewust oplopen. Hun geest moet voor een oplossing zorgen of een manier vinden om te kunnen ontsnappen voordat ze kwaad worden. Als hun gevoelens eindelijk aan de oppervlakte komen kan het schrikbaar zijn. Bemiddeling moet gericht zijn op het onderverdelen van probleemgebieden in kleine, hanteerbare delen. Deze techniek doet wonderen voor mensen die behoren tot de angst-typen van het enneagram, omdat het hun idee afzwakt dat woede blijvende schade veroorzaakt.

Managers van het type Zeven nemen beslissingen graag op het nippertje, maar hun weerstand om te besluiten kan ze verstrooid doen lijken. Werknemers van het type Vijf, die zich gevangen voelen in het kruisvuur van tegenstrijdige informatie dat het management van de Zeven met zich meebrengt, zullen zich eerder terugtrekken en afwachten dan dat ze om opheldering vragen. De houding van 'Ik wacht af en zie wel' betekent niet dat de Vijf het ermee eens is, maar ze hoeven zich dan niet open te stellen. Managers van het type Zeven doen er goed aan een duidelijk afgebakend project aan te reiken dat niet afhankelijk is van netwerken of gedeelde resultaten. Vijven neigen ertoe precies wat verwacht wordt te produceren, vaak zonder verdere uitwerking of pogingen om andere sectoren bij hun werk te betrekken. Vooral in omstandigheden die snel veranderen stellen ze hun informatie pas beschikbaar als erom gevraagd wordt. *Als* ze zich echter met hun werk verbonden hebben kunnen Vijven de chaos lang genoeg tegengaan om de Zeven in staat te stellen een standpunt over het probleem te vormen.